

पुणे शहर 'हवा प्रदूषण समस्या' ठोस उपाय

मिशन सिटी चक्र, सेंटर फॉर सस्टेनेबल डेव्हलपमेंट, गोखले राज्यशास्त्र व अर्थशास्त्र संस्था

नगरसेवकांनो, जाहिर करा - ' नाही धूर, नाही धुरळा, स्वच्छ-सुंदर वॉर्ड आपला '.

दरवर्षी पानगळीच्या काळात नागरिकांच्या तक्रारी येतात, ' आमच्या आजूबाजूला लोक पाचोळा जाळत आहेत, धुराचा त्रास होतोय .'

पाचोळा जाळणारे तक्रार करतात, ' आमच्याकडे बागेच्या काडीकचऱ्याच्या व्यवस्थापनासाठी सोय नाही, महानगर पालिकेने पालापाचोळा उचलून न्यावा '

अग्निशामक दलाकडे ह्या काळात तक्रारी वाढतात. बागेतला काडीकचरा जाळण्यासाठी लावलेली आग पसरते, नियंत्रणाबाहेर जाते आणि मग अग्निशामक दलाची मदत घ्यावी लागते.

रस्त्यांवर पाचोळ्याचे ढीग साचतात, नगरसेवकांकडे तक्रारी वाढत राहतात, हवा प्रदूषित होत राहते.

बागेतला काडीकचरा जाळल्यामुळे धूर होतो, लोकांना त्रास होतो, लहान मुले आणि ज्येष्ठ ह्यांना दम्याचा त्रास होतो, खोकला-डोळ्यातून पाणी येणे ह्याबरोबर पुढे जाऊन फुफ्फुसाचे आजार होतात , आरोग्यावर विपरीत परिणाम होतो, हे झाले स्थानिक पातळीवर. हवेत कार्बन उत्सर्जन झाल्याने जे परिणाम होतात ते जागतिक पातळीवर.

नगरसेवकांसमोरही ही समस्या आहे. पाचोळा जाळायचा नाही असे नागरिकांना नुसते सांगून उपयोग नाही. त्यांच्याकडच्या पाचोळ्याचे व्यवस्थापन करण्यासाठी मदत केली पाहिजे. मग तातडीचा उपाय म्हणून महानगरपालिकेची गाडी पाठवून ज्यांच्याकडे पाचोळा आहे त्यांच्याकडून तो उचलला जातो. एखादा महिना ठीक जातो, परत पालापाचोळा साठणे, जाळणे सुरू.

नगरसेवकांचा बराच वेळ ह्या तक्रारींचे निवारण करण्यात जातो. आणि एवढे करून समस्या सुटत नाहीच. तक्रारींचे सत्र तसेच सुरू राहते, दरवर्षी.

पानगळ होणारच आहे, दुसरा काही उपाय नाही म्हणून लोक पाचोळा जाळणार किंवा आपल्या आवारातून बाहेर टाकून देणार आहेत. ही समस्या आपल्याला माहित आहे. मग **तात्पुरती मलमपट्टी न करता कायमस्वरूपी उपाय केला तर ?**

उपाय असा की ज्यामुळे **मतदार खूश होतील** कारण ज्यांच्याकडे पाचोळा पडतो आहे त्यांची समस्या सुटेल, आजूबाजूच्या लोकांना धुराचा त्रास होणार नाही, ह्यातून रोजगार निर्माण होईल आणि हे सगळं करताना तुम्ही, म्हणजे नगरसेवक अभिमानाने सांगाल की,

‘आम्ही आमच्या वॉर्डमधला **पालापाचोळा जाळणे तर थांबवलेच पण त्याबरोबर कचरा कमी केला, कार्बन उत्सर्जन थांबवले, निसर्गपूरक रोजगार निर्माण केले, राष्ट्रीय पातळीवर, नॅशनल क्लीन एअर प्रोग्राम, स्वच्छ भारत मिशन, LiFe मिशन, स्मार्ट सिटी मिशन , आत्मनिर्भर भारत , महिला बचत गट योजनेला हातभार लावला.**

आणि जागतिक पातळीवर, **SDG 3, SGD 5, SDG 8, SDG 11, SDG 12, SDG 13 आणि SDG 15** मध्ये योगदान केले.’

ते कसे अमलात आणायचे ह्यासाठी उपायोजना आमच्याकडे आहेत. हे उपाय **Tried and tested** आहेत.

1. पानांचे उपजीविकेत, धुराचे बायोचारमध्ये आणि तक्रारींचे कौतुकात रूपांतर करा.
2. मतदारांची बागेच्या काडीकचऱ्याची समस्या सोडवा, शहर स्वच्छ आणि सुंदर करा

संपर्क:

मिशन सिटी चक्र

सेंटर फॉर सस्टेनेबल डेव्हलपमेंट

गोखले राज्यशास्त्र व अर्थशास्त्र संस्था

846, BMCC Rd, Fergusson College Campus, Deccan Gymkhana, Pune, Maharashtra 411004

missioncitychakra@gmail.com

+91 7350000385